

Zorunlu veya keyfî sigortalar

Bolu'dan okuyucumuz: "Sıfır arabanın kaskosu caiz midir? Zorunlu deprem sigortası caiz midir?"

Hamdi GOCEK: "Araçlarda bir zorunlu, bir de keyfî sigorta var. Zorunlu olanı yaptırmazsanız trafiğe çıkamıyorsunuz. Zorunlusu caiz, diğer mecburi olmayanı (kasko) caiz değil deniyor. Doğru mudur? Ona bakılırsa, insan araba kullanmaya da mecbur değil. Diğer ulaşım araçları var. Şu anki sigorta sisteminin, İslâm'ın yardımlaşma mantığına uymadığını duymuştum. Ayrıca hasarlar yüksek gösterilerek araçta kazayla ilgili olmayan yerler de yaptırılabilir. Polis de kaskolu ise kayıp aracı aramıyor. Bulunamadı yazısı veriyor. Bu da bir başka kötü yanı sigortanın. Bu durumda ne yapmalıyız? Bize net yol gösterebilir misiniz?"

Sigortanın, sistem olarak İslâmın yardımlaşma zeminine oturmadığı ve kapitalist bir anlayışla ortaya çıkarılıp işletildiği açık. Fakat orta yerde bundan başka, Müslüman'ı iradesi haricinden gelen deprem, sel, yangın, hırsızlık, gasp, telef etme, hasar verme gibi zararlardan koruyacak alternatif bir güvenlik sistemi de yok. Mal sahibinin yüksek hasar olmadığı halde yüksek hasar göstermesi veya polisin aracın yeri bilindiği halde bulunamadı kaydı vermesi gibi hîle ve aldatmalar yapan tarafı mesul etse de, sigorta sistemini mesul etmez. Çünkü bu hile sistemin değil, müşterinin hilesidir. Müşteri böyle hilelerle sigorta şirketinden para alırsa bu paranın helâl olmadığı açıktır. Fakat müşterinin başına gerçekten bir zarar gelmişse, bu zararı ödemeyi taahhüt eden sigorta şirketinin, önceden yapılan anlaşma çerçevesinde, zararı telâfi etmeye yönelik müşterisine yaptığı ödemeyi müşterinin kabul etmesinde ise bir sakınca görülmemiştir.¹

Bu çerçevede, zarar ve risklere karşı yapılan yangın, hırsızlık, hasar .. vs. gibi zarar

konularını ihtiva eden branşlarda malı veya aracı sigorta ettirmek, malın veya aracın güvenlik ihtiyacı ile ilgili bir meseledir ve İslâma göre mahzurlardan arındırılmış sigorta sistemi ortaya konuncaya kadar, mevcut sigorta sisteminden yararlanmak kerhen de olsa caizdir.²

Dipnotlar:

- 1- Prof. Dr. H. Karaman, İslâma Göre Banka ve Sigorta, s. 218, 292;
- 2- Prof. Dr. Ali Bardakođlu, İlmihal, Diyanet, c. 2, s. 457